

[Kjeldgaard Iversen.]

ninger, knægter man initiativet til at bygge boliger, og jeg synes ærlig talt ikke, dette kan være retfærdigt eller i overensstemmelse med de frihedsbegreber, der ellers hersker i Danmark. Man kunne sikkert uden skade lade endog meget store dele af de nævnte love hvile endnu en tid.

For at komme ind på en anden side af selvbyggeriet vil jeg nævne en landkommune ved Aarhus, hvor en snedkersvend og hans kæreste er gået i gang med at opføre eget hus; det synes endda at være af særdeles tilfredsstillende kvalitet, og de mener, det kommer til at stå dem i ca. 10 000 kr. foruden grunden. Her har myndighederne ikke stillet sig hindrende i vejen, og selvbyggeriet i vedkommende kommune er da også af ikke helt ringe omfang. Men imidlertid er snedkersvenden blevet arbejdsløs og kan nu ikke opnå understøttelse, medmindre han ophører med byggeriet.

Man har åbenbart ingen fritid, når man er arbejdsløs. Det er selvfølgelig vanskeligt — det skal jeg indrømme — af hensyn til kontrollen ved arbejdsløsheds-kassen at se igennem fingre med eventuelt fritidsarbejde, når den pågældende samtidig skal have understøttelse, men jeg kan ikke tro, at der havde været så store vanskeligheder, hvis manden ikke havde været snedker, i dette tilfælde møbelsnedker, men f. eks. skomagersvend.

Det ærede medlem hr. Søren Andersen var i sin finanslovtale inde på nogle betragtninger angående skattefritagelse for samfundsgavnligt fritidsarbejde, specielt byggeri. Jeg vil meget gerne støtte det ærede medlem i hans betragtninger, ligesom jeg kan støtte ham i de betragtninger, han fremsatte i forbindelse med omtalen af boligministeriets cirkulære af 3. april 1950. Jeg tror, det er muligt ved initiativ både fra den højtærede indenrigs- og boligminister og navnlig fra den højtærede finansminister at give anledning til, at der bygges endnu mere, nemlig ved at lette skattetrykket for de mennesker, der skaber disse værdier, som hele samfundet og selvfølgelig også de enkelte mennesker selv ønsker skabt. Jeg kan nævne et eksempel på en mand, der har bygget selv, i dette tilfælde en tømrersvend, som har været nødt til at udstrække byggeriet over en 3-årig periode for ikke at blive straffet altfor hårdt på pengepungen, fordi han udfører et arbejde til glæde for sig selv og til glæde for samfundet. Et hovedtræk hos de selvbyggere, jeg kender, er, at de ønsker at klare sig selv. Det eneste krav, de stiller, er faktisk, at det offentlige, at myndigheder-

ne giver dem lov til at forsøge på det. De affinder sig selvfølgelig med, at der opstilles regler for, hvordan byggeriet må være, at der opstilles mindstekrav, men her er jeg enig med ministeren i, at vi i øjeblikket sikkert har sat disse mindstekrav så højt, at man faktisk ikke kan forlange dem honoreret i dag. Jeg håber, at ministerens bemærkninger i denne forbindelse betyder, at han vil udnytte sin ret til dispensation i meget høj grad.

Jeg ved, at jeg ikke er ene om de betragtninger, jeg har gjort gældende her. Så sent som i dag ser jeg i „Social-Demokraten“ et stykke om „boligstandard, -nød, -fremskridt.“ Artiklen er af Poul Henningsen, som skriver meget hyppigt i dette blad. Med den højtærede formands tilladelse vil jeg gerne citere et par afsnit af den. Poul Henningsen skriver:

„Forsåvidt er højere lønninger derfor en langt sikrere vej til en hævnning af boligstandarden, end at myndighederne skærper deres krav. Kan lønningerne ikke gå foran stigningen af byggepriserne, så er det meget farligt at fare hårdt frem mod lysthusbeboere og selvbyggere eller begynde på saneringer, som driver beboerne ud af de gamle rottereder uden at give dem mulighed for at finde andet end noget værre. Der bliver nemt et tomrum i boligmassen mellem, hvad man anser for en anstændig lejlighed, og så hjemløsheden. I ønsket om at hjælpe befolkningen op kommer man til at støde de fattigste yderligere nedad.“

Og Poul Henningsen fortsætter:

„Hvis man littede byggelovgivning på alle de punkter, hvor den selv i gode tider stiller urimelige krav til soliditet og meget andet — havde vi måske alene derved materialer og arbejdskraft til gratis at afhjælpe den nuværende ulykkelige situation.“

Det faldt meget nøje sammen med de bemærkninger, som den højtærede minister gjorde om de kvalitetskrav, der stilles i dag. Jeg kan også sige, at „Børsen“ i går havde en artikel om det amerikanske byggeri, og det viste sig, at man derovre kunne nøjes med adskilligt mindre krav.

Poul Henningsen siger videre:

„Alligevel driver den københavnske byggelovs rigoristiske bestemmelser ud over landet. Er man en fin kommune med selvagtelse, så gentager man de københavnske minimumskrav.“

Og Poul Henningsen slutter denne artikel, som ligger fuldstændig på linie med mine tanker: